Voortgangscommissie

Sint Maarten

Twintigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 juli 2015 – 1 oktober 2015

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter,
Mr. M. Marijnen, lid,
Mr. M. Alexander, beoogd lid

november 2015

Inhoudsopgave

Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de twintigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten in het derde kwartaal van 2015.
Ook over dit kwartaal heeft de commissie geen of nauwelijks voortgang kunnen constateren en dat baart de commissie grote zorgen. Het lijkt duidelijk te zijn dat de plannen van aanpak geen prioriteit hebben bij de landsregering. De commissie dringt er krachtig op aan in de begroting 2016 die prioriteit wel zichtbaar te maken.

Overlijden Ronald Bandell
In deze rapportage staat de commissie met grote droefheid stil bij het overlijden van haar oud voorzitter Ronald Bandell. Gedurende de tijd van zijn voorzitterschap, vanaf het allereerste begin in 2010 tot aan zijn aftreden op 1 juni 2015 heeft hij zeer veel voor de voortgangscommissie en Sint Maarten betekent. Dankzij zijn grote inzet en affiniteit met het onderwerp heeft hij vele malen stagnerende voortgang weer los weten te krijgen door personen te verbinden en krachtig stelling te nemen tegen weerstanden die werden opgeworpen. De commissie hoopt haar werk in dezelfde traditie voort te zetten. Aeternum in cor meum.

Bezetting commissie
De voorzitter en het Nederlandse lid zijn bij koninklijk besluit benoemd en de rijksministerraad stemde ten tijde van het werkbezoek onder voorwaarden in met de benoeming van het lid van Sint Maarten. De voorwaarden betroffen, naar verluid, het opzeggen van (meerdere) nevenfuncties. Het beoogd lid heeft zich daarop genoodzaakt gezien zich terug te trekken als kandidaat.
De commissie is zeer teleurgesteld over de gang van zaken. De besluitvorming over het Sint Maartense lid in de RMR, naar het de commissie voorkomt normaal gesproken een hamerstuk, vond plaats ten tijde van werkbezoek, waaraan ook het beoogd lid deelnam. Op grond van de AMvRB dient een kandidaat zijn of haar nevenfuncties bekend te maken en incompatibele functie(s) op te zeggen. In dit geval lag een ontslagaanvraag voor de enige incompatibele functie van deze kandidaat bij de bevoegde autoriteit. Voor de commissie is het onbegrijpelijk waarom nu zonder nadere motivering kennelijk nieuwe eisen worden gesteld aan een kandidaat, die als gerenommeerde notaris bekend staat en in de relatie met Nederland meerdere functies (bekleed). De wetenschap dat voor dit soort functies maar zeer weinig gekwalificeerde kandidaten beschikbaar zijn maakt de situatie extra zorgelijk. Niettemin hoop de commissie dat de regering van Sint Maarten op korte termijn een nieuwe kandidaat zal voordragen.
Tijdens het werkbezoek, dat plaatsvond van woensdag 4 tot en met vrijdag 6 november, werd gesproken met de waarnemend gouverneur, de minister president en de minister van justitie en de diensthoofden van de gevangenis, politie en landsrecherche. Voorts werd bijgepraat met de hoofdofficier van justitie en de vertegenwoordiger van Nederland te Philipsburg.

Politieke situatie

In de week voor het werkbezoek had het kabinet van Sint Maarten het ontslag aan de gouverneur aangeboden en was ten tijde van het werkbezoek demissionair. Een zorgelijke situatie, ook voor de uitvoering van de plannen van aanpak. Frequente

regeringswissels dragen niet bij aan voortgang bij de opbouw van met name de gevangenis en politie. De commissie heeft haar zorg daarover tegen de demissionaire bewindslieden uitgesproken en besproken. De commissie heeft vernomen dat de uitvoering van de plannen van aanpak niet op een lijst van controversiele onderwerpen voorkomt, zodat dat geen beletsel voor verdere uitvoering hoef te zijn.
Het structurele tekort aan financiën voor veiligheid (politie en gevangenis) zal door het nieuwe kabinet opgelost moeten worden, willen de plannen van aanpak ooit nog gerealiseerd kunnen worden.

Formalisering
De commissie besprak met de minister van justitie het formatieplan, de functieboeken etc van deLandsrecherche, de gevangenis en de politie. Op basis van de toegezonden stukken heeft de commissie een advies aan de minister gezonden. Het advies was voor het formatieplan van de politie negatief. Die toegezonden stukken bleken voor wat betreft de politie af te wijken van wat aan advies aan de Raad van Advies van Sint Maarten is gezonden. Tijdens de vergadering ontving de commissie de juiste versie van het formatie- en inrichtingsplan van de politie. Op basis daarvan zal de commissie een aanvullend advies opstellen. Ondanks herhaald verzoek van de commissie en zijn toezegging daartoe in het laatste ministerieel overleg heeft de commissie nog geen verzoek om advies ontvangen van de minister over zijn voornemen de sterkte van de politie te maximeren op 275.
De onduidelijkheid over verschillende versies van belangrijke stukken, evenals het regelmatig zoekraken van stukken mag niet voorkomen. Het roept opnieuw grote twijfels op bij de administratieve organisatie en werkprocessen op het ministerie van justitie en de commissie hoopt dat maatregelen worden genomen om een ordentelijke stukkenstroom te garanderen.

Hiermee samenhangend roept de commissie in herinnering dat zij eerder heeft gepleit voor verbetering van de bedrijfsvoering. Niet alleen op het ministerie maar ook bij de diensten. Het delegeren van bevoegdheden aan diensthoofden van operationele diensten is nodig om het bedrijf goed te kunnen draaien. Dat moet samengaan met de invoering van een administratieve organisatie en vastgelegde werkprocessen.

Geen rapportagediscipline
De commissie is zeer ontevreden over de rapportagediscipline over de uitvoering van de plannen van aanpak aan de commissie. Met uitzondering van de Landsrecherche, die doorgaans tijdig rapporteert. Van de politie en de gevangenis werden geen rapportages ontvangen. Tijdens het werkbezoek kreeg de commissie van de politie een ingevulde vragenlijst, die door het secretariaat was opgesteld; van de gevangenis werd die na het werkbezoek ontvangen.

Dit is onacceptabel, Niet alleen omdat de commissie geen informatie krijgt, maar er is ook geen andere schriftelijke rapportage aan de minister over de uitvoering bij de diensten. Een verantwoordingsprocedure aan de minister ontbreekt., De commissie beveelt de diensthoofden aan bij de directeur van IBP te rade over de wijze van

rapporteren. De dienst IBP produceert periodiek schriftelijke performance informatie aan de minister van justitie.

Financiering
Met de minister is wederom uitvoerig stilgestaan bij de financiering van de uitbreiding van het personeelsbestand van justitiediensten en de opleidingen. Duidelijk is dat de minister geen ruimte ziet voor substantiële personeelsuitbreiding bij met name de politie, omdat ruimte op zijn begroting ontbreekt. Zelfs bestaande vacatures worden niet opgevuld, waardoor de feitelijke formatie bij de politie in een half jaar tijd met ca 30 personen is teruggelopen. Zijn budget zal bij de invoering van de formatieplannen nog extra worden belast door de extra kosten die daaruit voortvloeien. Meerjaren is er ook geen perspectief waarneembaar. De minister heeft dit ook in het ministerieel overleg gemeld. Van enig concreet besluit om de formatie van de politie in 4 á 5 jaar naar 275 fte te laten groeien is niet gebleken. Voor de gevangenis geldt min of meer hetzelfde: er is geen echte ontwikkeling waarneembaar van het personeelsbestand**.**

Plan versterking rechtshandhavingsketen

Tijdens het werkbezoek vernam de commissie het voornemen van de minister van justitie om aan Nederland ondersteuning te vragen om de uit de hand lopende criminaliteit te bestrijden. Het verzoek komt vooral voort uit een gebrek aan capaciteit bij de eigen diensten om extra inspanningen te verrichten.

De commissie heeft in haar eerdere commentaar op het plan ter versterking van de rechtshandhavingsketen gewezen op het belang van de opbouw van de eigen instituties. Indien eigen opsporingsdiensten voldoende op krachten zijn hoeft op capaciteit uit Nederland minder een beroep te worden gedaan.

A. Politiekorps Sint Maarten (KPSM)

De commissie was verheugd met de nieuwe korpschef en zijn staf te kunnen spreken. De korpschef gaf de commissie uitleg over zijn eerste stappen na de benoeming en zijn plannen voor de toekomst. In het bijzonder is hij voornemens het plan van aanpak zo goed als mogelijk is uit te voeren en staat hij voor samenwerking met de andere opsporingsdiensten in en buiten het land Sint Maarten.
Ook zijn streven om meer te investeren in personeel, onder andere door overwerk terug te dringen en meer aandacht te geven aan verzuim, spreekt de commissie aan. Volharding en consequent optreden is daarbij essentieel om de door de korpschef geschetste cultuurverandering te bewerkstelligen. De commissie wenst de korpchef daarom wijsheid en succes toe en zal hem ondersteunen waar dat mogelijk en binnen het vermogen van de commissie is.

Personeel politie
In de personele situatie bij de politie is nauwelijks wijziging opgetreden. De politie stelt 20 zogenaamde zij instromers beschikbaar te hebben onder meer ter compensatie van het capaciteitsverlies van de 18 naar Nederland teruggekeerde agenten, doch de personeelslasten van het vertrokken personeel is ten gunste van het begrotingstekort geboekt. De commissie blijft van mening dat dit een onacceptabele situatie is. De bezettingsgraad van het korps is al dramatisch laag, overwerk veel te hoog en de crime rate stijgt enorm, zodat extra ondersteuning uit Nederland gaat worden gevraagd. Onder die omstandigheden is de vorenbedoelde bezuiniging onbegrijpelijk.

Stand van zaken uitvoering PvA

In oktober 2016 zal de Samenwerkingsregeling waarborging plannen van aanpak landstaken Curacao en Sint Maarten aflopen. De commissie heeft daarom het oog gericht op afronding van de resterende plannen voor oktober volgend jaar.
Daarvoor is in bijlage 1 een overzicht gegeven van nog resterende taken voor het KPSM en voor de volledigheid ook de resultaten die wel zijn behaald. De commissie verwacht dat een aantal resultaten in 2016 nog behaald kunnen worden, maar op voorhand is duidelijk dat de onderbezetting van het korps binnen deze termijn niet op te lossen is.

B. Gevangenis Point Blanche

De renovatie is afgerond en de financiering van de nieuwbouw is volgens de minister verzekerd, zodat de bouw kan beginnen. Dat is positief.

Niet positief is dat opleveringsgebreken van de renovatie niet hersteld worden, omdat rekeningen niet worden betaald. Ook vernam de commissie dat het electronisch toezicht niet werkt vanwege onvoldoende wettelijke basis, terwijl de materieel en logistiek er wel zijn. De gevangenis is onverminderd vol, waardoor ten onrechte criminelen voortijdig worden vrijgelaten of niet worden vastgezet in afwachting van hun proces.

De personele situatie blijft onverminderd zeer zorgelijk; vacatures worden niet vervuld wegens het ontbreken van financiele dekking.
In het MT moeten het Unithoofd Correctie en Hoofd Bedrijfsvoering nog bezet worden en wervingsprocedures lopen voor bewaarders/piw'ers en een maatschappelijk werker. Onduidelijk is of het voor de geselecteerden tot een aanstelling zal komen, omdat de financiering daarvoor niet is verzekerd.
Het ontbreken van een adequaat bezet managementteam en daarmee een krachtige leiding laat ruimte om aan de gezagsverhoudingen in de inrichting tornen. Dat is voor een detentie inrichting een hoogst ongewenste zaak.

Integriteitsbeleidsplan
Het concept integriteitsplan aan de minister van justitie gezonden voor goedkeuring. Vaststelling daarvan heeft nog niet plaatsgevonden. De commissie dringt er bij de minister op aan het plan zo spoedig mogelijk vast te stellen en acties die daaruit voortvloeien voor de gevangenis zo snel mogelijk te beginnen.

Stand van zaken PvA

In bijlage 2 is een de stand van zaken aangegeven bij de uitvoering van het plan van aanpak van de gevangenis. Daaruit blijkt dat het renovatieproject is uitgevoerd, maar dat op een aantal onderwerpen nog veel moet gebeuren.
Zolang de personele situatie, kwantitatief en kwalitatief, in de gevangenis niet sterk verbetert is de verwachting dat de meeste onderwerpen niet voor oktober 2016 zullen zijn afgerond.

C. De Landsrecherche

De Landsrecherche heeft de uitvoering van het plan van aanpak bijna afgerond. Het diensthoofd verwacht komend voorjaar de formatie van 16 fte volledig te vervullen. Ook is de verwachting gerechtvaardigd dat begonnen kan worden met verdere uitbreiding naar 23 fte. Indien de verwachting bewaarheid wordt zal de commissie in het voorjaar van 2016 het ministerieel overleg adviseren het plan van aanpak van de Landsrecherche als uitgevoerd te beschouwen.

De commissie bepleit nogmaals versterking van de landsrecherche door uitvoering van eerder gedane toezeggingen door de minister van Veiligheid en Justitie, dan wel in het kader van het plan ter versterking van de rechtshandhavingsketen.

Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie dringt er bij het Ministerieel overleg op aan besluiten te nemen die de voortgang van de uitvoering van de plannen van aanpak bevorderen.

2. Omdat de situatie in de gevangenis zeer precair is adviseert de commissie het ministerieel overleg om het overleg met Nederland over werving van personeel in Nederland spoedig te doen plaatsvinden en tot een goed einde te brengen.

3. De commissie adviseert het ministerieel overleg met klem te bespreken hoe het tekort aan executief personeel bij de politie wordt ingelopen.

4. De commissie verzoekt de minister van Justitie van Sint Maarten op korte termijn zijn onderbouwde plan tot maximering van de sterkte van de politie voor advies aan de commissie te zenden.

Uit eerdere rapportages:

A. De commissie geeft het ministerieel overleg in overweging een doorlichting te laten uitvoeren van de politie, gevangenis en landsrecherche op gewenste organisatie en sterkte.

B. De voortgangscommissie bepleit dat in het ministerieel overleg duidelijkheid wordt gegeven over in voorbereiding zijnde plannen en ondersteuningsverzoeken van Sint Maarten.

D. De commissie adviseert vast te stellen dat prioriteit bij de uitvoering van de plannen van aanpak dient te liggen en dat uitgaven daarvoor zichtbaar in de begroting van het land worden opgenomen.